

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

614.84

Szerző

Cím A nagy katasztrófa után

Idő

1903

Forrás:

Budapesti hírlap

Személy

Bp.

1903 IX/3

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

— (A nagy katasztrófa után.) A szomorú emlékü palota helyiségeit ma délelőtt járta be a fővárosi magánépítő bizottság küldöttsége. A bizottság tegnapi ülésén ugyanis Czigler Győző műegyetemi tanár indítványára elhatározta, hogy egy szűkebb körű bizottságot küld ki a helyszínére Kún Gyula fővárosi tanácsos vezetésével, a melynek feladata lesz megállapítani, hogy az építöngedelem kérvényével benyújtott tervezet szerint épült-e a ház és milyen a kivitele. A bizottság ma délelőtt bejárta a legnagyobb pusztulás színhelyét, a hajdan üvegtetős udvart, megtekintette a rombadőlt lépcsőházat, majd a lakásokba ment föl, a hol a pusztulás borzalma a legiszonyúbb képekben látszik.

A vizsgáló bizottságnak tagjai voltak: Devecsis Ferenc műszaki tanácsos, Eberling István városi főmérnök, Eckermann Ede miniszteri tanácsos, Czigler Győző műegyetemi tanár, Quittner Zsigmond, Freund Vilmos, Kauser János és Steinhart Antal építésszek, Szabó József mérnök, továbbá Kovács Gyula főmérnök, Senger Béla, Kauser József és Szabó János bizottsági tagok. Az állam kiküldötteként Zanner Alajos mérnök jelent meg s ott volt Hubert József építő is, a ki a palotátépitette. A bizottságot az épületben Markusovszky Béla tüzoltóságédtiszt kalauzolta. A bizottság először a kapubejáratot tekintette meg, a hol a tűz keletkezett. A bizottság megállapította, hogy a kapubejáratot az üzlethelyiségtől elválasztó falat, mely az engedelemért való folyamodáshoz mellékelte tervben is föl volt tüntetve, soha sem építették meg s a bejárat mellett fölhalmozott tüzijáték és más robbanó anyag átszakította a vékony választékot. Az üzlethelyiség átvizsgálásával az volt az általános vélemény, hogy a falak még most is erősen állanak s a téglák összeköttetésére használt cement-malter csak a falak vakolata alatt pattogzott meg. A szekrényes vaspillérek, melyeknek külső vakolatába abesztanyagot kevertek, kitűnően kitartottak az iszonyu hőségben. A lépcsőház leszakadásának okát is megállapította a bizottság. A lépcsők ugyanis márványból készültek s a kőből a nagy

melegben kivált a szénasav s a mikor a visszamaradt mézükre víz jutott, a falazat mentén megtört s a lépcsőházat korlátjával együtt lerántotta. A falakban maradt lépcsődarabokon látszik a márvány elsőrendű minősége. Az üzlethelyiség emeleti részében dühöngött legjobban a tűz. Itt a vasszerkezetek is jobban deformálódtak, s a falak is sok helyütt megvannak repedezve. A tűz a bizottság véleménye szerint néhány perc alatt terjedt a félemeletig s innen a lépcsőkön s a fölvonón át a padlásra huzódott. A padlásról a negyedik, a harmadik emeletre, s csak azután fogott tüzet a második emelet, úgy hogy a szerencsétlen áldozatok a tűz kitörése után egy pár perccel az udvar felől, alulról és fölülről is tüztengerben voltak. A tűz ilyen terjedését mutatja az is, hogy a második emeleten egy lakás teljesen épen maradt.

A bizottság szakértő-tagjainak véleménye szerint az egész palota igen szilárdul van megépítve, a mit kétségtelenül igazol az is, hogy az irtózatos pusztulás után nem veszedelmes benne a járás-kelés. A műépítők véleménye szerint: szerencsétlen bennszorultaknak lehetetlen volt a menekülés, mert az épület minden oldalról égett, a tűz pedig oly gyorsan terjedt, hogy a két szomszédos ház vastag tűzfalát átszakítani

eredménytelen, kései munka lett volna. Egy ut volt a menekülésre az ablakon keresztül, s hogy ezt az utat csak halálos veszedelmű ugrással lehetett megtenni, az csak a mentés eszközeinek hiányosságában keresendő. Különösen nagy mulasztásnak minősítette a bizottság azt, hogy a szomszédos Klauzál-utca 3. számú ház világító udvarán keresztül nem kísérelték meg a mentést. A bizottság a szerzett tapasztalatokat a pénteken délután megtartandó nagygyűlésen fogja előterjeszteni. A gyűlés pénteken délután ötödfél órakor lesz a központi városházán.

A Párisi Áruház leégésénél szerencsétlenül jártak és állás nélkül maradtak segítségére a Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesületében alakult segítő-bizottság holnap, csütörtökön ülést tart. A király adományával együtt mintegy negyvenhátezer korona gyűlt eddig egybe, de a még mindig érkező adományokkal legalább is ötvenezer koronára fog ez

az összeg emelkedni. Ebből az összegből négyezer koronát, a melyet a király adott át, negyedhavi fizetés fejében már szétosztottak a személyzet között. Legközelebb, még e hét folyamán a még állás nélkül lévő alkalmazottak megkapják további ötnegyedhónapi fizetésüket, úgy, hogy mindegyiküket hat hétre kárpótolják. Jelentékenyebb segítségben a szerencsétlenül járt és az elhunyt családfenntartók hátramaradtjait, a kiskorúak és súlyosan sebesültek fognak részesülni. Ezeknek névsorát a VII. kerületi elüljáróság már összeállította és Alkér Rezső helyettes-elüljáró a tényleges szükség, és a fennmaradó összeg arányában fogja a kiosztást végezni, illetőleg a kiskorúak részére a segítségösszeget az árvaszéknél elhelyezni.

*

A leégett áruház volt alkalmazottai számára ma a következő adományokat kaptuk:

Balaton-szálló, Budapest	25 kor. — fill.
Fehér Ignác gyűjtése, Győr	8 „ — „
N. N. Boldogasszony	2 „ 60 „

Összesen: 35 kor. 60 fill.

Hozzáadva az eddig gyűjtött összeget	625 „ 50 „
--	------------

Egész gyűjtésünk: 661 kor. 10 fill.

*

Fehér Ignác gyűjtőivén adakoztak: Fehér Ignác 2 kor., Spiegel Gyula, Singer Samu, Eppinger Izidor, Dományi Elemér, ifj. Krausz Miksa, Mondschein Jakab 1—1 kor., összesen 8 korona.

A Párisi Áruház égésénél odaveszett Reichner Simon családja részére a Haris-bazár áru-udvarától 22 korona gyűjtést kaptunk. A gyűjtéshez hozzájárultak: Weisz Béla, Rosner Bernát 2—2 kor., Oppenheim Vilmos, Grosz Sándor, Vajda János, Wurmlinger János, Krausz János, Czeiner János, Tóbiás Anna, Hörmann Ilka, Molnár Jánosné, Fischer Teréz, Reichfeld Ernesztin, Steiner Fanni, Steiner Mariska, Sillinger

nővérek, Hollner Jozsef, Gold Lina 1—1 kor., Schwarz Gizuska, Furst Jolan, Weisz Ilona, Tenzer Lenke 50—50 fill. — Egy másik áldozat, Beer Ilona anyja részére Boronkay M. Vajkról 50 koronát küldött hozzánk.